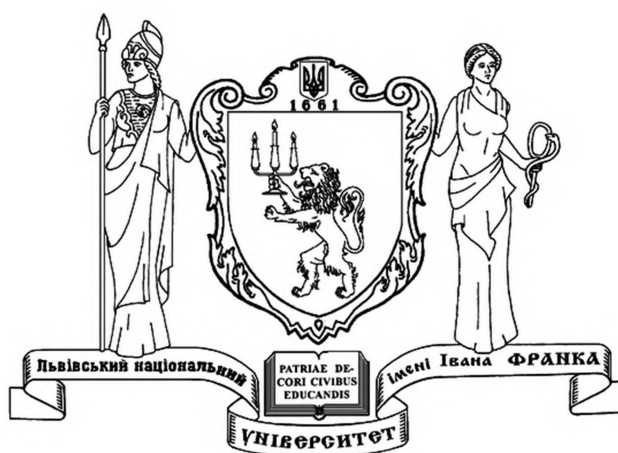

ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Випуск 34

Л'ВІВ – 2015

**FORMATION
OF MARKET
ECONOMY
IN UKRAINE**

**ФОРМУВАННЯ
РИНКОВОЇ
ЕКОНОМІКИ
В УКРАЇНІ**

ISSUE 34

ВИПУСК 34

Scientific journal

Збірник наукових праць

Published since 1995

Видається з 1995 року

Ivan Franko
National University of Lviv

Львівський національний
університет імені Івана Франка

2015

*Друкується за ухвалою Вченої Ради
Львівського національного університету
імені Івана Франка*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації.
Серія КВ №14600-3571Р від 29.10.2008 р.*

Науковий збірник містить статті вітчизняних та зарубіжних вчених, що присвячені дослідженню актуальних проблем економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій в економіці.

Scientific collection contains the articles of domestic and foreign scientists, that are devoted to the researches of actual problems of economic-mathematical modelling and informational technologies in economy.

Редакційна колегія:

проф., д-р екон. наук <i>С.М. Панчишин</i> (відп. ред.);	проф., канд. екон. наук <i>С.О. Матковський</i> ;
доц., канд. екон. наук <i>В.Б. Буняк</i> (відп. секр.);	проф., д-р екон. наук <i>І.Р. Михасюк</i> ;
проф., д-р екон. наук <i>О.З. Ватаманюк</i> ;	проф., д-р соціол. наук <i>Ю.Ф. Пачковський</i> ;
проф., д-р екон. наук <i>В.М. Вовк</i> ;	проф., д-р соціол. наук <i>В.І. Приймак</i> ;
проф., д-р екон. наук <i>І.М. Грабинський</i> ;	проф., д-р екон. наук <i>С.К. Реверчук</i> ;
проф., д-р екон. наук <i>Л.С. Гринів</i> ;	проф., д-р екон. наук <i>О.В. Стефанишин</i> ;
проф., д-р екон. наук <i>О.М. Ковалюк</i> ;	проф., д-р екон. наук <i>А.Г. Хоронжій</i> ;
проф., д-р екон. наук <i>М.І. Крупка</i> ;	проф., канд. екон. наук <i>В.В. Яцура</i> ;
проф., д-р екон. наук <i>Б.В. Кульчицький</i> ;	проф., канд. екон. наук <i>П.І. Острроверх</i> ;
проф., д-р екон. наук <i>Є.Й. Майовець</i> ;	проф., канд. екон. наук <i>Я.С. Піцур</i>

Professor *S. Panchyshyn* – Editir-in-Chifer,
Assistant professor *V. Vunyak* – Managing Editor

Відповідальний за випуск: проф., д-р екон. наук *В.М. Вовк*

Оригінал-макет: доц., канд. екон. наук *С.С. Прийма*

Адреса редакційної колегії:

Львівський національний університет
імені Івана Франка,
пр. Свободи, 18, кім. 308
79008, м. Львів-8,

Тел.: (032) 239-47-62
<http://www.cyber.lviv.ua>

Editorial office address:

Ivan Franko National
University of Lviv,
18, Svobodyav., room 308,
79008, Lviv, Ukraine

Tel.: (032) 239-47-62
<http://www.cyber.lviv.ua>

Текст подано в авторській редакції

ISSN 2078-5860

Адреса редакції, видавця і виготовлювача:
Львівський національний університет
імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, 79000, Львів, Україна

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції.
Серія ДК №3059 від 13.12.2007 р.

Формат 60x84/8.
Ум. друк. арк. 9,5
Тираж 100 прим. Зам.

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2015

УДК 001.891.3:338.434.001.32

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

І. Фурман

Вінницький національний аграрний університет
21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3

Розглянуто генезис поглядів на сутність та роль системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників, на підґрунті теоретичного опрацювання уточнено та конкретизовано тлумачення, основні складові й принципи функціонування даної системи.

Ключові слова: фінансування, фінансове забезпечення, фінансові ресурси, джерела фінансування, сільськогосподарські товаровиробники, фінансова інфраструктура, система кредитної кооперації.

Постановка проблеми. Сільське господарство в Україні рахується однією з найбільш ризикових галузей, оскільки його функціонування відбувається в неозначених, нерегульованих й складних природно-кліматичних умовах. Дієвим інструментом його фінансової підтримки й забезпечення безперервності розширеного відтворення виступає його фінансування з різних джерел, яке сприяє стабілізації виробництва, забезпеченню належної фінансової стійкості сільськогосподарських товаровиробників, а відтак генерує умови досягнення бажаного щабля життя, продовольчої безпеки держави й добробуту населення.

Фундамент наукового базису концепції функціонування системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників закладений науковими працями багатьох вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема: В. Алексійчука, В. Амбросова, М. Білик, О. Біттера, К. Васьківської, О. Гудзь, М. Дем'яненка, О. Дзюблюка, С. Колотухи, С. Кручка, Дж. Ло, Ю. Лупенка, М. Маліка, В. Месель-Веселяка, В. Міщенко, Г. Пиріг, П. Саблука, Р. Савлука, А. Чухна, В. Хойер, Й. Шумпетера та ін.

Проте, поряд з вагомими науковими напрацюваннями подальшого поглиблення потребує трактування економічного змісту поняття «джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників».

Залишаються мало висвітленими проблеми щодо принципів побудови та складових системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників у контурі забезпечення їх прозорості, доступності й інформаційної відкритості. Досить часто оминалась увагою гармонізація механізму використання джерел фінансування даних підприємств. Залишається за межами наукових дискусій проблема створення та участь в системі формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників товариств взаємного надання таких вкрай важливих ресурсів.

Наукова та практична значущість і логічна незавершеність обґрунтування теоретико-методологічних засад та практичних рекомендацій щодо визначення основних орієнтирів, пріоритетних напрямів та домінант розвитку системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників визначили актуальність даного наукового дослідження.

Метою дослідження визначено розробку цілісної теоретичної платформи та умотивування методичних рекомендацій щодо вдосконалення функціонування системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників на етапі зміни економічних умов господарювання внаслідок інтеграції України у європейський економічний простір.

Виклад основного матеріалу. Ключовою особливістю функціонування сьогочасного організаційно-економічного механізму сільськогосподарських товаровиробників є те, що вони функціонують в основному за рахунок власних джерел, представлених виручкою. Втім, внаслідок збитковості аграрного сектору, обсяг сформованих власних засобів не задовольняє потреби у фінансових ресурсах. Значна частка в складі джерел фінансування припадає на кредиторську заборгованість, заробітну плату працюючих, податкові платежі тощо.

Беззаперечно, сільське господарство є однією з провідних галузей економіки України, на яку припадає близько 20% загального обсягу валового продукту. Для порівняльної характеристики, зазначимо, що у Білорусії та Казахстані даний показник становить 13%, в Росії – майже 7%, в Грузії – більше половини, Вірменії, Киргизстані та Узбекистані – близько третини. Нажаль, економічні можливості аграрного сектору України використовуються не цілковито. Економічні реформи проводяться послідовно і поки що не забезпечили підвищення ефективності і продуктивності праці [1].

Розвиток аграрного сектору в Україні залежить від ефективного його фінансування. Утім, фінансування діяльності підприємств агропромислового сектора здійснюється з урахуванням специфіки функціонування цієї галузі, яка визначається: сезонністю виробництва; тривалим періодом відтворення основних засобів; наявністю значного часового інтервалу між періодами здійснення витрат та отриманням заключних результатів; безперервністю виробничих процесів; використанням у якості засобів та предметів праці живих організмів, які підпорядковані, у першу чергу, біологічним законам відтворення; залежністю результатів діяльності підприємств та відповідно джерел фінансування від впливу природно-кліматичних умов; необхідністю кредитного забезпечення операційної діяльності та подальшого успішного розвитку суб'єктів господарювання, як наслідок впливу попередньо зазначених факторів [8].

«Проблема фінансового забезпечення на мікрорівні полягає не у відсутності фінансових ресурсів взагалі, а в доступі до них конкретного підприємства та формах і методах їхнього розподілу між галузями економіки й господарюючими суб'єктами» [11]. Відтак, вибір джерела фінансування, в першу чергу для сільськогосподарського товаровиробника, стає істотним чинником в силу специфіки та потреб даного виду виробництва. Значущим чинником вибору стає ціна ресурсу, яка поділяє джерела на безкоштовні та високоартісні, найяскравішими представниками яких є бюджетне фінансування та кредит.

Дефініція «фінансування» має кілька тлумачень та асоціюється з наповненням фондів фінансових ресурсів певними засобами для нормального функціонування підприємства. Дефініція зародилася досить давно, але найбільшою мірою поєднується з плановою, командно-адміністративною економікою, де суб'єкти господарювання фінансувалися з державної казни, а результати господарювання мало впливали на її межі. У сучасних наукових дослідженнях дана категорія трактується як у вузькому її розумінні, так і у широкому, що вказує на необхідність опрацювання даного поняття.

Колектив авторів під керівництвом Поддєрьогіна А.М. визначає фінансування як «процес фінансового забезпечення фінансово-економічного розвитку та зростання ринкової вартості підприємства» [10]. На нашу думку, дане тлумачення більше притаманне процесу розширеного відтворення.

Кашенко О.Л. вказує, що «фінансування – це забезпечення необхідними фінансовими ресурсами витрат на розвиток народного господарства, які здійснюються за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання, асигнувань з державного бюджету та інших фінансових джерел. Тобто, фінансування за таким уявленням має функцію грошового покриття витрат..., можна розглядати як фінансове забезпечення процесу відтворення...» [4], що, як ми вважаємо, характеризує процес фінансування лишень з боку простого відтворення, що суперечить його універсальності та загальній ідеї, а саме поєднання в залежності від набору джерел простого та розширеного відтворення.

Райсберг Б.А. та його колеги-науковці в своїй праці [9] під фінансуванням розуміють «забезпечення необхідними фінансовими ресурсами всього господарства країни, регіонів, підприємств, підприємців, громадян, а також різного виду економічних програм і та економічної діяльності. Фінансування здійснюється із власних, внутрішніх джерел та із зовнішніх джерел у вигляді асигнувань із бюджету, кредитних коштів, допомог інших держав, внесків інших осіб». Вітчизняні ж економісти, зокрема, Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. трактують згадане поняття, як «забезпечення фінансовими ресурсами економіки держави, соціальних потреб і програм, виробництва продукції, науково-технічних досліджень, будівництва й переобладнання підприємств, а також утримання бюджетних організацій тощо. Джерелами фінансування є власні грошові накопичення підприємств (прибуток, амортизаційні відрахування) та кошти державного бюджету» [3]. Проте, ми вважаємо, що вказані трактування не віддзеркалюють специфічних рис, притаманних процесу формування та використання фінансових ресурсів.

Більшість науковців ототожнюють дефініції «фінансування» та «фінансове забезпечення», хоча, ми вважаємо, що поняття «забезпечення» асоціюється із командною (плановою) економікою, при якій матеріальні ресурси формували державну власність, а ринкова економіка повинна базуватись на використанні засад фінансування, в якій виробництво, розподіл, ціноутворення та інвестиції ухвалюються власниками засобів виробництва на основі приватних інтересів.

Хоча, як зазначає Кушнір І.В., «фінансове забезпечення – це підсистема і метод фінансово-кредитного механізму, що реалізується на основі встановленої системи фінансування: самофінансування, кредитування, бюджетне фінансування, фінансовий ринок. За допомогою цих форм відбувається формування фінансових ресурсів» [7]. Отож, під формами автор має на увазі джерела, які притаманні і фінансуванню.

Розділяємо логіку досліджень, що висвітлена в працях Колодізева О.М., де критичний аналіз та узагальнення теоретичних положень сучасної теорії фінансів дозволили автору увиразнити такі науково-методичні підходи до розуміння сутності поняття «фінансове забезпечення»: ресурсний (як формування цільових грошових фондів та ресурсів; оцінюється на основі визначення вартості та обсягу доступних ресурсів); витратний (як покриття витрат за рахунок фінансових ресурсів, що акумулюються суб'єктами господарювання і державою); структурний (як структурний елемент системи фінансування); функціональний (ототожнення з розподільчою функцією фінансів); комплексний (як сукупність економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення і ефективного використання фінансових ресурсів та організаційно-управлінських принципів, методів і форм їх впливу на соціально-економічний розвиток). Автором обґрунтовано, що жоден з виділених

підходів не є вичерпним, оскільки визначає лише окремі сторони досліджуваного поняття та не відповідає вимогам системності, а також не здатний врахувати внутрішні закономірності науково-технічної діяльності [5].

Таким чином, фінансове забезпечення підприємства у переважній більшості випадків розглядається, як виділення певної суми фінансових ресурсів на поточні потреби його виробництва. При цьому виділяють якісні і кількісні його ознаки. Кількісні ознаки проявляються у визначенні обсягів фінансування для покриття поточних потреб, а якісні – в пошуках джерел фінансування та визначенні конкретної форми фінансування[2].

Отже, дослідивши теоретичну платформу категорії «фінансування», можемо виразити власне бачення її сутності, а саме: це засоби, методи та прийоми цілеспрямованого забезпечення фондів фінансових ресурсів сільськогосподарських товаровиробників фінансовими засобами (грошима) на підґрунті визначення основних орієнтирів і доміант формування стратегій розвитку системи сільськогосподарського виробництва, які мобілізуються через взаємодію різноманітних сфер фінансової системи, слугують засобом функціонування підприємств і формою державного управління.

Фінансування може здійснюватися з власних, внутрішніх джерел комерційних підприємств (організацій) і з державних джерел у вигляді асигнувань з коштів бюджетів різного рівня, а також кредитних коштів, іноземної допомоги, внесків інших юридичних і фізичних осіб тощо.

Виходячи із зазначеного фінансове забезпечення можна представити як системну діяльність, що включає дві складові:

– основна діяльність, що реалізує його призначення і полягає в мобілізації, накопиченні, перетворенні та розподілі фінансових ресурсів на шляху до кінцевого їх споживача з метою досягнення цілей певної організаційної системи (функціональна підсистема);

– управлінська діяльність, що покликана гарантувати належну ефективність та результативність фінансового забезпечення (управлінська підсистема)[6].

На рис. 1 зображена розроблена нами формалізована доктрина розвитку системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників.

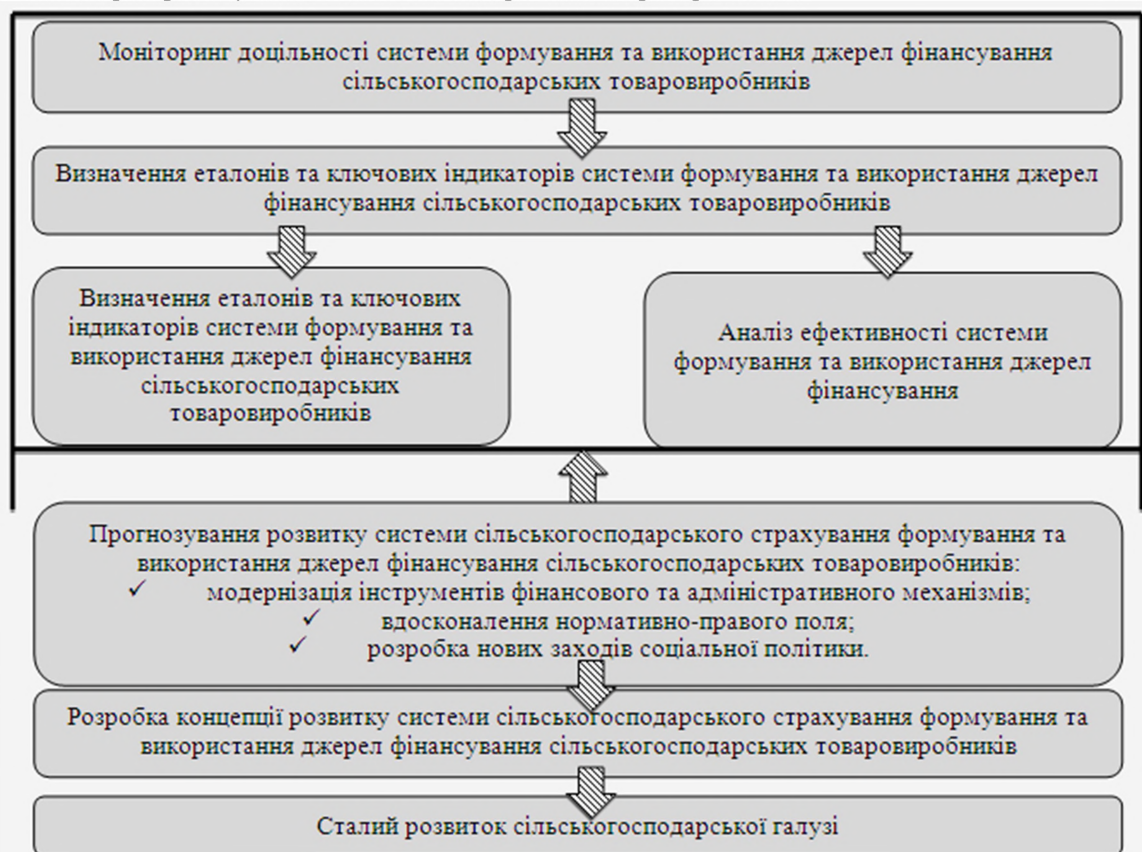

Рис. 1. Формалізована доктрина розвитку системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників*

*Джерело: розроблено автором

Доречно сконцентруватися на наступних основних орієнтирах формування стратегій розвитку системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників: удосконалення нормативно-правового поля, зокрема розробка доступних прозорих процедур надання джерел фінансування; модернізація інституційно-інфраструктурної складової; сприяння зростанню можливостей консолідації

учасників даного процесу; створення та участь в системі формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників товариств взаємного надання даного роду ресурсів.

Вважаємо, що розробку вказаних заходів важливо реалізовувати на основі наступних домінантів: збалансованість інтересів усіх учасників; формування конкурентоспроможного середовища; усунення наслідків кризи; здійснення диверсифікації виробництва; підвищення рентабельності та стабілізування руху готівки сільському господарстві (можна досягти за рахунок упровадження інноваційних ресурсозберігаючих агротехнологій); покращення фінансової інфраструктури; відповідальність, взаємодовіра й зацікавленість учасників; незалежність оцінок й роботи регуляторів; збалансованість та цілісність; створення стабілізаційних резервних фондів, відкрити філії комерційних банків у сільській місцевості; прозорість та належне розкриття інформації; європейська інтеграція; урегулювати питань власності на землю; всебічний, належний захист прав сільськогосподарських товаровиробників.

Також, ефективним джерелом фінансування розширеного відтворення вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників може стати механізм пільгового інвестиційного кредитування. Пільгове інвестиційне кредитування повинно виступати не як самостійна програма державної фінансової підтримки розвитку сільського господарства, а як складова програми часткової компенсації вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, що дозволить здешевити довгострокові кредитні ресурси.

Ми переконані, що доцільно обмежити доступ до пільгових короткострокових кредитних ресурсів великим агрохолдингам, підприємствам переробної промисловості. Доступ до пільгових кредитів повинні мати в першу чергу підприємства, які не здатні самотужки сплатити визначену банківську ставку. Окрім того, до даної системи слід додати механізм диференціації підприємств-позичальників за площею землекористування та галузевим напрямком. Для цього позичальників (виробників сільськогосподарської продукції) доречно групувати за площею землекористування в розрізі галузей сільськогосподарського виробництва та через відповідну систему коефіцієнтів корегувати реальну вартість кредитних ресурсів.

Створення системи кредитної кооперації може стати дієвим імпульсом до розвитку сільськогосподарських товаровиробників та сільської місцевості зокрема. Кооперативні банки, як найбільш наближені до безпосередніх позичальників коштів, можуть створити реальну альтернативу банківському кредитуванню сільськогосподарських підприємств. Цьому сприятимуть залучення дешевих кредитних ресурсів та високий рівень контролю за ефективністю їх використання з боку співвласників кооперативних банків. Дешеві кредитні ресурси такі банки можуть залучати на зовнішніх кредитних ринках, зокрема запозичувати у ЄБРР, який щороку нарощує обсяги фінансування вітчизняного агропромислового комплексу.

Для результативного відтворюваного розвитку сільськогосподарських товаровиробників виникає необхідність у залученні нетрадиційних для вітчизняної економіки джерел фінансових ресурсів. Але для цього потрібно, по-перше, досконально вивчити досвід країн, де вже застосовується даний інструмент залучення фінансових ресурсів, а по-друге, створити необхідний механізм акумуляції та активізації коштів і відповідне нормативно-законодавче поле.

Безсумнівно, вважаємо, що використання викладених вище теоретичних, методологічних і практичних напрацювань сприятиме зростанню й підвищенню ефективності системи формування та використання джерел фінансування сільськогосподарських товаровиробників.

1. Агробізнес: проблеми, сучасний стан та перспективи розвитку: [Коллективна монографія] / За заг. ред. Г.Є. Жуйкова, Я.В. Сухій, В.С. Ніценка. – Книга 2. – Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2012 – 656 с.
2. Гудзь О.Є. Забезпечення фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: теорія, методологія, практика: автореф. дис ... д-ра екон. наук: 08.00.04/ О.Є. Гудзь. – Київ, 2007. – 39 с.
3. Загородній А.Г. Фінансовий словник. – 4-те вид., випр. та доп. / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко. – К.: Т-во «Знання», КОО: Львів: в-во Львівського банківського інституту НБУ, 2002. – 566 с.
4. Кашенко О. Л. Системне управління фінансів: Учеб. пособие / О.Л. Кашенко. – Суми: Вид-во «Довкілля», 2001. – 98 с.
5. Колодізев О.М. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку національної економіки: автореф. дис ... д-ра екон. наук: 08.00.08 / О.М. Колодізев. – Суми, 2010. – 40 с.
6. Кравченко С.О. Сутність фінансового забезпечення державної регіональної політики / С.О. Кравченко, С.С. Марковський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Kravchenko.pdf>.
7. Кушнір І.В. Фінанси. Мультимедійний інтерактивний курс / За ред. І.В. Кушніра. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
8. Панасюк Б.Я. Фінансове забезпечення розвитку агропромислового комплексу / Б.Я. Панасюк, Ф.О. Ярошенко // Стратегія економічного розвитку України: Науковий збірник. – 2009. – Вип. 14. – С. 71-79.
9. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. 6-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательство: Инфра-М, 2010. – 511 с.
10. Фінанси підприємств: Підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – 6-те вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
11. Экономическое поведение и институты: Монография: пер. с англ. / Трауинн Эггертссон; Пер. с англ. М.Я. Каждан; Науч. ред. А.Н. Нестеренко. – М.: Дело, 2001. – 408 с.

THE THEORETICAL BASIS OF THE RESEARCH SYSTEM OF FORMATION AND USE OF SOURCES OF FINANCING AGRICULTURAL PRODUCERS**I. Furman***Vinnitsky National Agrarian University
21008, Vinnitsa, st. Solnechnaya, 3*

Considered the genesis of ideas about the nature and role of the formation and use of sources of financing agricultural producers, on ground of the theoretical study clarified and fleshed interpretation, basic component and principles of operation of the system.

Keywords: funding, financial support, financial resources, sources of financing, agricultural producers, financial infrastructure, the system of credit cooperation.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ СИСТЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСТОЧНИКОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ТОВАРОПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ**И. Фурман***Винницкий национальный аграрный университет
21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3*

Рассмотрены генезис взглядов на сущность и роль системы формирования и использования источников финансирования сельскохозяйственных товаропроизводителей, на основе теоретической обработки уточнены и конкретизированы толкования, основные составляющие и принципы функционирования данной системы.

Ключевые слова: финансирование, финансовое обеспечение, финансовые ресурсы, источники финансирования, сельскохозяйственные товаропроизводители, финансовая инфраструктура, система кредитной кооперации.

ЗМІСТ

В. Вовк ЕКОНОМІСТИ-КІБЕРНЕТИКИ У ВИРШЕННІ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ У СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ ...	3
В. Вовк, З. Артим-Дрогомирецька ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ РЕГІОНАЛЬНОГО КАПІТАЛУ	8
В. Антонів СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	13
О. Берестецька ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЦЕНТРІВ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	17
Л. Бурдейна, О. Смілянець ХАРАКТЕРИСТИКА УНІВЕРСИТЕТІВ В ЯКИХ ПОЧИНАЛАСЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ В УКРАЇНІ У 60-70-Х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ	20
І. Бурденюк, Л. Волонтир СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР НА БІОПАЛИВО	24
М. Вітюк, І. Бурденюк ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ.....	28
В. Вовк ПРОГНОЗУВАННЯ ЦІНИ АКЦІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ	33
Н. Гарматій, І. Химич, Н. Різник МОДЕЛЮВАННЯ МІРИ ВПЛИВУ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ФІНАНСОВУ СКЛАДОВУ РИНКУ УКРАЇНИ	38
Л. Зомчак, І. Волошин МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ДИНАМІКИ ІННОВАЦІЙ	45
К. Карасева МЕЖДИСЦИПЛИНАРТНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В ТЕОРИИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РИСКОВ.....	49
В. Кіт ІСТОРИЧНИЙ ХАРАКТЕР ТА ПЕРІОДИЗАЦІЯ РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН.....	55
О. Ковальчик ПЛАНУВАННЯ ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ АВТОДОРИГ В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ФІНАНСУВАННЯ.....	62
К. Копняк, Т. Костунець УДОСКОНАЛЕННЯ, ПЛАНУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	65
Т. Кузь ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	72
О. Кузьміна, С. Яремко, К. Копняк СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	76
О. Кундицький ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	81
О. Маколкіна МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМПІВ РОСТУ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА ДПДГ «БОХОНИЦЬКЕ».....	86

Т. Мараховська, Л. Вдовенко, І. Фурман ОЦІНКА НОВОВВЕДЕНЬ ДО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	91
Л. Маханець ОЦІНЮВАННЯ ШВИДКОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПІСЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ	95
О. Островська БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ТА ЇЇ РОЛЬ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	100
І. Паславська МОДЕЛІ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖЕВИХ ПІДПРИЄМСТВ	104
Л. Пастернак КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ	110
С. Прийма ОЦІНКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕЛЕМЕНТІВ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	115
Р. Рогатинський, Н. Гарматій МОДЕЛЮВАННЯ ЦИКЛІЧНОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ МОЖЛИВИХ СТАНІВ ВВП СУЧАСНИМ ІНСТРУМЕНТАРІЄМ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ.....	119
І. Руда ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СФЕРИ РИТУАЛЬНО-ПОХОРОННИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	126
І. Ушкаленко, С. Ярошук МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УПРАВЛІННІ МАЛИМ ПІДПРИЄМСТВОМ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ	130
І. Фурман ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ.....	136

CONTENTS

V. Vovk EXPERTS OF ECONOMIC CYBERNETICS IN SOLVING MANAGEMENT PROBLEMS OF MODERN ECONOMY	3
V. Vovk, Z. Artym-Drohomyretska OPTIMIZATION OF THE REGIONAL CAPITAL STRUCTURE	8
V. Antoniv CURRENT STATUS OF INFORMATION SOCIETY IN UKRAINE	13
O. Berestetska APPLICATION OF CONCEPTION OF CENTERS OF RESPONSIBILITY IS FOR MANAGEMENT OF ENTERPRISE CHARGES	17
L. Burdeinay, E. Smilyanez DESCRIPTION OF UNIVERSITIES IN THAT BEGAN PREPARATION OF SPECIALISTS ON ECONOMIC CYBERNETICS IN UKRAINE IN 60-70TH OF XX OF CENTURY	20
I. Burdenyuk, L. Volontyr THE STATISTIC METHODS FORECASTING OF PRODUCTION THE AGRARIAN CULTURES ON BEJEWEL	24
M. Vitiuk, I. Burdenyuk COMPARATIVE ANALYSIS BASIC MATHEMATICAL METHODS FOR ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF INVESTMENTS	28
V. Vovk FORECASTING OF THE PRICE SHARES WITH THE NEURAL NETWORKS	33
N. Harmatiy, I. Khymych, N. Riznuk ESIGN OF MEASURES IMPACT CORPORATE CULTURE ON FINANCIAL MARKET components UKRAINE	38
L. Zomchak, I. Voloshyn MATHEMATICAL MODELING OF TERRITORIAL INNOVATIONS DYNAMICS	45
K. Karaseva INTERDISCIPLINARY RESEARCH IN THE THEORY OF ECONOMIC RISKS	49
V. Kit FORMATION, FUNCTIONING AND DEVELOPMENT OF BUDGET RELATIONS AT DIFFERENT STAGES OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE SOCIETY	55
O. Kovalchuk PLANNING OF ROUTINE REPAIRS OF HIGHWAYS IN CONDITIONS SHORTAGE OF FINANCING	62
K. Kopniak, T. Kostunets IMPROVEMENT, PLANNING AND IMPLEMENTATION OF THE PERSONNEL MANAGEMENT STRATEGY	65
T. Kuz PRIORITIES OF STATE STIMULATION OF DEVELOPMENT OF MACHINE-BUILDING ENTERPRISES ARE IN THE CONDITIONS OF ECONOMIC CRISIS	72
O. Kuzmina, S. Yaremko, K. Kopniak MODERN TECHNOLOGIES OF BUSINESS PROCESS MANAGEMENT IN THE ORGANIZATION	76
A. Kunditskyj TAX INCENTIVES OF DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS IN UKRAINE	81
O. Makolkina MODELLING OF LABOR PRODUCTIVITY GROWTH ON THE EXAMPLE DPDG "BOHONITSKE"	86

T. Marahovskaya, L. Vdovenko, I.Furman EVALUATION OF INNOVATION IN THE TAX CODE OF UKRAINE	91
L. Makhanets EVALUATION OF SPEED of the ECONOMY development AFTER INVESTMENT ATTRACTION	95
O. Ostrovska THE BANKING SYSTEM AND HER ROLE ARE IN THE MARKET ECONOMY OF UKRAINE	100
I. Paslavska MODELS OF EVALUATION OF EFFICIENCY AND DEVELOPMENT POTENTIAL OF TRADE NETWORK ENTERPRISES	104
L. Pasternak CREDITWORTHINESS OF THE ENTERPRISE AND WAYS OF ITS IMPROVEMENT	110
S. Pryyma EVALUATION OF BUSINESS ACTIVITY ELEMENTS OF REGIONAL SYSTEM.....	115
R. Rohatynskiy , N. Harmatiy CYCLING SIMULATION OF UKRAINE ECONOMY AND FORECASTING POSSIBLE STATES modern tools GDP ECONOMIC-MATHEMATICAL MODELING.....	119
I. Ruda FUTURE DEVELOPMENT AREAS FUNERAL SERVICES IN UKRAINE	126
I. Ushkalenko, S. Yaroshchuk MODELS DECISION SUPPORT MANAGEMENT OF SMALL ENTERPRISE TODAY ITS FUNCTIONING	130
I. Furman THE THEORETICAL BASIS OF THE RESEARCH SYSTEM OF FORMATION AND USE OF SOURCES OF FINANCING AGRICULTURAL PRODUCERS	136

Наукове видання

Формування ринкової економіки в Україні
Науковий збірник
Випуск 34

Відповідальний за випуск: В.М. Вовк

Текст надруковано в авторській редакції

Підписано до друку 25.05.2016 р. Протокол №20/5.
Формат 60x84/8. Папір офсет. №1
Умовн. друк. арк. 9,5. Тираж 100. Зам. №

Центр ринкознавства «Інтересо»
Свідоцтво про державну реєстрацію №206 від 06.04.95
79008 Львів, вул. Театральна, 17

Друк ТЗОВ «ЗУКЦ»
м. Львів, вул. М. Драгоманова, 1

